

УДК 502.131

DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V33(2022)-03

Вишнеvsька О.М., доктор економічних наук, професор, декан обліково-фінансового факультету, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ORCID: 0000-0003-1996-4590

e-mail: olganykk@gmail.com

Шарін О. В., старший викладач кафедри економічної теорії і суспільних наук, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ORCID: 0000-0001-5545-7436

e-mail: sharin@mnau.edu.ua

Шаріна С. О., асистент кафедри інформаційних систем і технологій, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ORCID: 0000-0002-0615-8146

e-mail: gorbachso@mnau.edu.ua

Глобальні пріоритети у формуванні освітнього середовища

Анотація. Авторами досліджено сутність, особливості та пріоритети формування освітнього середовища з урахуванням глобалізаційних тенденцій і розвитку світу, орієнтації на можливість прискорення процесу перекваліфікації кадрів. Авторами доведено значення освітнього середовища у глобальному суспільстві та потребу взаємодії між закладами освіти, роботодавцями та суспільством, у тому числі з огляду на соціальну відповідальність бізнесу. Авторами обумовлено основні глобальні пріоритети у формуванні освітнього середовища з урахуванням впливу міграційних процесів, розвитку технологій, тенденцій у поширенні «зеленої економіки», цифровізації суспільства. Проаналізовано сучасну потребу роботодавців та взаємодію зі світовими тенденціями розвитку економіки. Авторами обумовлено основні пріоритети у розвитку освітнього середовища з огляду на визначені завдання Всесвітнім економічним форумом у 2022 р. та потребу розширення сфер глобального партнерства, використання кращих практик у сфері перекваліфікації. Доведено зв'язок із техніко-технологічними змінами та розвитком сфери штучного інтелекту. Авторами доведено, що реалізація поставлених завдань у глобальному освітньому середовищі повинна бути орієнтована на практично-орієнтоване навчання та забезпечення можливостей отримання компетентностей, які сприятимуть адаптації та соціалізації особистості до глобальних змін. Авторами визначено, що орієнтація на загальні компетентності сприятиме адаптації особистості до змін глобального світу. Прискорення тенденцій у розвитку технологій, цифровізації та інтернетизації, а також міграційні процеси, спонукають до запровадження змін у освітньому середовищі та використанні механізмів підвищення кваліфікації та перекваліфікації.

Ключові слова: адаптація; глобалізація; глобальне партнерство; загальні компетентності; інформаційне середовище; механізми взаємодії; освітнє середовище; перекваліфікація; соціалізація; університетська освіта; штучний інтелект.

Vyshnevskya O., Doctor of Economics, Professor, Dean of the Faculty of Accounting and Finance,

Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv

Sharin O., Senior Lecturer of the Department of Economic Theory and Social Sciences, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv

Sharina S., Assistant of the Department of Information Systems and Technologies, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv

Global priorities in formation of the educational environment

Abstract. Introduction. The authors study the essence, features and priorities of the educational environment, taking into account globalization trends and world development, focus on the possibility of accelerating the process of retraining. The authors prove the importance of the educational environment in the global society and the need for interaction between educational institutions, employers and society, including in view of the social responsibility of business. The authors set the main global priorities in the formation of the educational environment, taking into account the impact of migration processes,

¹Стаття надійшла до редакції: 29.05.2022

Received: 29 May 2022

technology development, trends in the spread of "green economy", the digitalization of society. The current needs of employers and interaction with world trends in economic development are analyzed.

The authors set the main priorities in the development of the educational environment in view of the tasks set by the World Economic Forum in 2022 and the need to expand the scope of global partnership, the use of best practices in the field of retraining. The connection with technical and technological changes and the development of artificial intelligence is proved.

Purpose. The aim of the authors' research is to substantiate the essence and priorities in the development of the educational environment taking into account globalization, global trends and needs of employers, the need to ensure effective partnerships, accelerate retraining, personal adaptation to change.

Results. Current global trends reflect the need to expand the scope of educational services to meet the needs and interests of the individual, as evidenced by analysts at the World Economic Forum. Changes in approaches to the provision of knowledge and skills are due to trends in digitalization of processes and the Internetization of areas of activity.

The World Economic Forum highlighted the issue of working on skills that are relevant to employers and need to accelerate the retraining process, which confirms the need to set appropriate priorities in the educational environment. It is determined that the stimulation and development of the educational environment is an investment in the future with a focus on innovation and personality.

Conclusions. The authors proved that the implementation of the tasks in the global educational environment should be focused on practice-oriented learning and providing opportunities for competencies that will contribute to the adaptation and socialization of the individual to global change.

The authors determined that the focus on common competencies will contribute to the adaptation of the individual to changes in the global world. Accelerating trends in technology development, digitalization and Internet, as well as migration processes encourage the introduction of changes in the educational environment and the use of mechanisms for training and retraining.

Keywords: adaptation; globalizatio; global partnership; common competencies; information environment; mechanisms of interaction; educational environment; retraining; socialization; university education; artificial intelligence.

JEL Classification: A10; Q10; Q14.

Постановка проблеми. Світові глобалізаційні процеси спонукали до зміни підходів у освітньому середовищі. Отримання необхідних фахових компетентностей доповнюється потребою в отриманні відповідних соціальних знань та навичок, які надають можливість адаптуватися до глобальних змін, інформаційного простору. Зміни в освітньому середовищі та сфері надання освітніх послуг відбуваються на усіх рівнях, для усіх категорій громадян, що засвідчують міжнародні тенденції та європейські практики в розвитку неформальної та інформальної освіти, які орієнтовані на саморозвиток особистості. А також тенденцій щодо поширення практично орієнтованого навчання в університетському середовищі, створення відповідних практичних та виробничих підрозділів, кампусів.

Широкий доступ до інформаційного середовища та використання інформаційних технологій у різних сферах життєдіяльності сформували актуальну потребу у розширенні сфери інформаційних знань, практичних вмінь у використанні інформаційних технологій, медіакомпетентностей, необхідності критично мислити та оцінювати глобальний інформаційний простір. Інформаційне середовище здійснює суттєвий вплив на свідомість людини та суспільні настрої та є вагомим чинником у гарантуванні національної безпеки держави та її регіонів. Освітнє середовище та університетська освіта є тим базисом, який дозволяє надати потрібні для суспільства та особистості компетентності, у тому числі в інформаційній сфері, медіаосвіті та безпеці, які мають тісний та безпосередній зв'язок із глобальними процесами та орієнтовані на отримання практичних фахових та суспільних навичок.

Сучасні глобальні тенденції показують потребу у розширенні сфери надання освітніх послуг з урахуванням потреб та інтересів особистості, що засвідчують і аналітики Всесвітнього економічного форуму (World Economic Forum). Зміни у підходах надання знань та вмінь обумовлені тенденціями цифровізації процесів та інтернетизації сфер діяльності, міграційними процесами, техніко-технологічними змінами та потребою у перекваліфікації за потребою роботодавців. Фахівці повинні отримувати вміння, які дозволять їм швидко адаптуватися на робочому місці та бути готовими до фахової й суспільної адаптації з огляду на глобалізаційні виклики.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У травні 2022 р. відбулася чергова зустріч лідерів світу на Всесвітньому економічному форумі (World Economic Forum) у Давосі [1]. Основна теза зустрічі «Історія у зворотному моменті: політика, Уряди та бізнес-стратегії». З огляду на посилення глобальних небезпек у світі лідери Урядів світу були орієнтовані на визначення основних пріоритетів з нівелювання загроз: глобальна пандемія, військові конфлікти, геоекономічні збурення, зміни клімату, можливості адаптації до суспільних загроз, а також потреба перекваліфікації кадрів за потребою роботодавців.

Визначено, що до одного мільярда осіб у світі будуть потребувати перекваліфікації та додаткового навчання, у тому числі через суттєві міграційні процеси. Основним важелем у запровадженні світових тенденцій з перекваліфікації є зміни на ринку праці, запити роботодавців через розвиток техніки та технології, орієнтації на «зелену економіку», а також потреба в освоєнні цифрових технологій, штучного інтелекту у сферах на галузях економіки.

Питання глобального світу, розвитку світової економіки, освітнього та інформаційного середовища досліджували В. Власов [3], О. Власюк, С. Гончаренко, Г. Головченко, В. Іванов, Т. Іванова, І. Срібна, а також М. Bulger [6], В. Duncan [7], А. Collard, С. Cheung, W. Chen, С. Wilson [8]. Авторами досліджувалися процеси, які відбуваються у глобальному середовищі, можливості та актуальність адаптації до змін. За сучасних умов постає питання з підвищення кваліфікації та адаптації особистості до техніко-технологічних змін, цифровізації суспільства, а також створення можливостей у розвитку освітнього середовища з урахуванням впливу глобалізаційних процесів, потреб роботодавців, вимог сучасного ринку праці.

Актуальність проведення дослідження пов'язана із глобальними загрозами та потребою адаптації освітнього середовища до змін, потребою соціалізації особистості, запровадження дієвих механізмів взаємодії в освітньому середовищі з метою врахування техніко-технологічних процесів та потреб особистості, адаптації до змін та навчання протягом усього життя. Актуальність дослідження підтверджується потребою прискорення процесу перекваліфікації населення через міграційні процеси та запити роботодавців.

Формулювання цілей дослідження. Глобальні тенденції у розвитку світу засвідчують потребу зміни та адаптації освітнього середовища як з точки зору суспільної безпеки, так і з точки зору адаптації особистості до змін, які відбуваються. Прискорення тенденцій у розвитку технологій, цифровізації та інтернетизації, а також міграційні процеси спонукають до запровадження змін в освітньому середовищі. Лідери світу на Всесвітньому економічному форумі (World Economic Forum) у Давосі-2022 визначили пріоритетність основних світових тенденцій щодо: глобального партнерства, зміни клімату, розвитку суспільства, потреб сфери охорони здоров'я через пандемію, розвиток бізнесу з огляду на технології та інновації, перспективи світової економіки та орієнтації на справедливую економіку [1]. Важливим аспектом глобального розвитку світу є прискорення перекваліфікації за запитом роботодавців та практично орієнтоване навчання. На Всесвітньому економічному форумі (World Economic Forum) окремо було виділено питання щодо роботи на навичок, які є актуальними для роботодавців та потребують прискорення процесу перекваліфікації, що підтверджує потребу формування відповідних пріоритетів у освітньому середовищі. Саме стимулювання та розвиток освітнього середовища є інвестуванням у майбутнє, з орієнтацією на інновації та особистість.

Метою дослідження авторів є обґрунтування сутності та пріоритетів у розвитку освітнього середовища з урахуванням глобалізаційних змін, тенденцій розвитку світу та потреб роботодавців,

необхідністю забезпечення результативного партнерства, прискорення процесу перекваліфікації, адаптації особистості до змін, а також практично орієнтованого навчання для набуття необхідних фахових та загальних компетентностей. Адаптація освітнього середовища до глобалізаційних змін є поступовим процесом, який забезпечує можливості для роботодавців отримувати потрібні якісні характеристики від робітників та формувати сучасні концепції управління персоналом. Для особистості забезпечується можливість соціалізації, пристосування до глобальних змін через низку об'єктивних та суб'єктивних чинників впливу, у тому числі через широке використання штучного інтелекту у сферах та галузях світової економіки, підвищення ролі інформаційного середовища.

Основні результати дослідження. За сучасних умов розвитку глобальної економіки та суспільства існує реальна можливість інвестувати в освітнє середовище з метою забезпечення потреб роботодавців, отримання широкого спектра навичок та компетентностей, які дозволять робітникам мати гнучкість у працевлаштуванні та швидку адаптацію до змін. Необхідність стимулювання особистості до навчання пов'язана зі змінами запитів роботодавців та розвитком у сфері «критичні навички майбутнього». Актуальність питання обумовлена широким використанням штучного інтелекту у сферах та галузях світової економіки, що підвищує потребу перекваліфікації та забезпечення зайнятості населення.

Аналітиками Всесвітнього економічного форуму визначено, що «критичні навички майбутнього» повинні сприяти забезпеченню можливості спільно розв'язувати наявні або очікувані обмеження у бізнес-середовищі та додаткового можуть забезпечити зростання продуктивності світової економіки на 2,54 трильйона доларів [2]. Найбільші очікування аналітики покладають на держави Латинської Америки та Карибського басейну, африканського континенту. Визначено основні пріоритети інвестування в освіту 4.0., яка орієнтована на технологічні та педагогічні інновації. Catalysing Education 4.0 передбачає нові механізми оцінки, запровадження новітніх технологій навчання, розширення прав та можливостей учасників освітнього процесу та інклюзію у освітньому середовищі. Реалізація сучасних освітніх проєктів передбачає результативне партнерство між експертами у сфері державного, приватного освітнього середовища та бізнесу. Реалізація підходів Catalysing Education 4.0 пов'язана із глобальними змінами у суспільстві та веденні бізнесу, спонукає до підвищення ролі кожного учасника освітнього середовища. Результативне партнерство та кращі практики запровадження адаптованих освітніх програм є пріоритетним напрямом розвитку освітнього середовища майбутнього. Учасниками

процесу повинні виступати державні органи влади, громадські організації, представники бізнесу, освітні заклади (кваліфікаційні центри), отримувачі освітніх послуг, у тому числі у сфері освіти дорослих. Модернізація освітнього середовища під глобальні виклики суспільства орієнтована на забезпечення спільних інтересів, потреби роботодавців та суспільства. Суттєвою є роль університетської освіти, яка може бути орієнтована на реалізацію спільних завдань з бізнесом щодо підготовки адаптованого до

ринку праці фахівця, у тому числі через поширення досвіду практично орієнтованого навчання. За результатами опитування Manpower Group, яке було представлено у 2022 році на Всесвітньому економічному форумі (World Economic Forum), до 47.0% роботодавців планують наймати на роботу працівників, але за умови приросту загальної зайнятості та мінімізації світових загроз у розвитку сфер та галузей економіки (рис. 1).

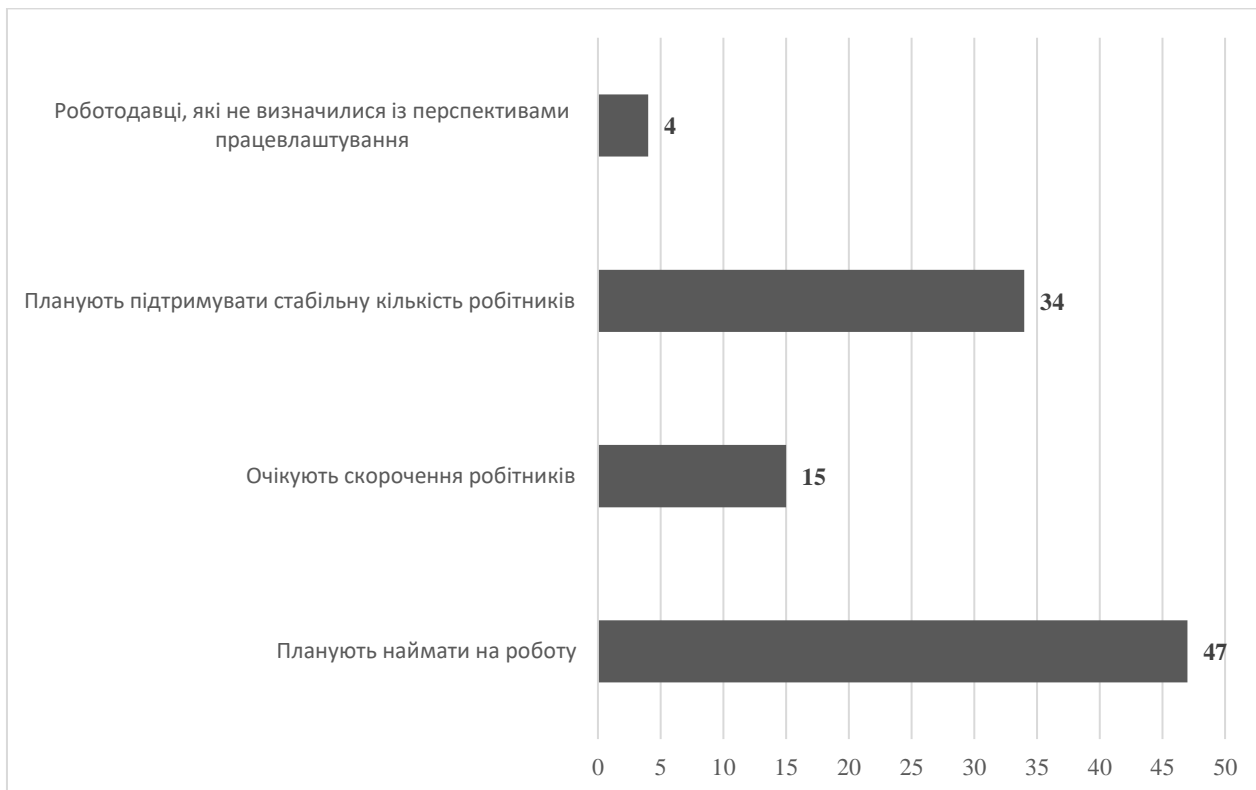

Рисунок 1 – Очікування роботодавців за рівня зростання «чистої» зайнятості у світі, %

Джерело: за результатами опитування Manpower Group, Всесвітній економічний форум (World Economic Forum), 2022 рік [1, 2]

Результати опитування роботодавців засвідчують, що зростання зайнятості можливе лише за умови перекваліфікації робітників та розширення фахових та загальних компетентностей з огляду на техніко-технологічні зміни та перспективи розвитку сфер та галузей світової економіки. Процес перекваліфікації є необхідністю, яка дозволить забезпечити необхідні продуктивні характеристики для робітників з огляду на пріоритети, які орієнтовані на майбутнє. Більшість

роботодавців орієнтовані на пошук нових форм взаємодії, у тому числі у напрямку спільної підготовки та перекваліфікації робітників із закладами освіти, освітніми, кваліфікаційними та соціальними центрами. Сучасні концепції взаємодії та пріоритети у формуванні освітнього середовища передбачають прискорення перекваліфікації та практично орієнтоване навчання (табл. 1).

Таблиця 1 Глобальні пріоритети у розвитку освітнього середовища

№ з.п.	Пріоритети	Учасники
1	Нові форми взаємодії у підготовці фахівців та перекваліфікації робітників. Глобальне партнерство у освітній сфері	Державні та місцеві органи влади Заклади вищої освіти Отримувачі освітніх послуг Кваліфікаційні центри Соціальні центри Освітні центри Центри професійного розвитку Інформаційні центри Представники бізнесу Інвестори Міжнародні агенції з працевлаштування
2	Реалізація концепції Good Work Framework – новий еталон якості, послідовний та ціленаправлений підхід з розробки комплексних стратегій управління персоналом. Основні задачі реалізації Концепції: справедлива оплата праці і соціальна справедливість; забезпечення гнучкості та захисту; забезпечення здоров'я та благополуччя; стимулювання до потреб інклюзії (особливих потреб особистості); мотивація до працевлаштування та культура навчання	Державні та місцеві органи влади Заклади освіти, університетська освіта Представники бізнесу (роботодавці) Міжнародні організації Фонди розвитку Соціальні фонди Благодійні фонди Фахові громадські організації Міжнародні партнери Фонди соціального розвитку Аналітичні центри Інвестори Міжнародні агенції з працевлаштування
3	Поширення гібридної та віртуальної сфери у працевлаштуванні.	Профспілкові організації Організації з надання грантів
4	Гнучкість та орієнтація на забезпечення балансу між роботою та особистим життям. Розширення можливостей у прийнятті рішень щодо виконання посадових обов'язків, можливостей вибору виконання обов'язків через тенденції до зміни формату роботи та розширення дистанційних форм взаємодії	Представники бізнесу (роботодавці) Фактичні та потенційні робітники Профспілкові організації Заклади вищої освіти Соціальні фонди Міжнародні агенції з працевлаштування Аналітичні центри
5	Розвиток комунікацій у сфері гібридної роботи та адаптація роботодавців до потреб робітників через оцінку якості роботи та механізми взаємодії	Центри зайнятості населення Інформаційні центри Освітні центри
6	Забезпечення права вибору для робітників щодо форм виконання посадових обов'язків. Адаптація бізнесу до змін, формування додаткових інформаційних можливостей взаємодії, соціальна орієнтація на потреби робітників компаній	Громадські організації Фахові організації та центри з перепідготовки Центри сертифікації фахівців Інформаційні центри Організації з надання грантів
7	Орієнтація освітнього середовища та потреби бізнесу з урахуванням розвитку техніки, технологій, поширення сфери використання штучного інтелекту, процесів цифровізації та інтернетизації	Заклади вищої освіти Виробничо-практичні структурні підрозділи університетів Наукові парки Територіальні громади. Громадські організації. Кваліфікаційні центри Соціальні центри Освітні центри Центри професійного розвитку

		Інформаційні центри
8	Реалізація спільних освітніх проєктів у сфері освіти дорослих. Забезпечення взаємодії за участі громадськості зі створення соціально-освітніх, кваліфікаційних центрів для окремих верств населення. Залучення громадських організацій та інвесторів до розробки та реалізації освітніх проєктів	Заклади вищої освіти Громадські організації. Кваліфікаційні центри Соціальні центри Освітні центри Центри професійного розвитку Інформаційні центри Міжнародні партнери
9	Використання можливостей соціального новаторства на принципах реалізації довгострокових соціальних цілей – екологічна стійкість, охорона здоров'я, освіта та розвиток сільських територій. Створення соціальних підприємств за підтримки громадськості (ініціатива Фонду соціального підприємництва Шваб)	Заклади освіти, університетська освіта Соціальні новатори Соціальні підприємства Громадські організації Громадські активісти Соціальні фонди Соціальні центри Кваліфікаційні центри
10	Практично-орієнтоване навчання, підвищення кваліфікації, стажування в умовах виробництва, мотивація до навчання та реалізація спільних проєктів у підготовці фахівців для ринку праці. Використання кращих практик взаємодії між освітніми закладами та бізнесом. Комерціалізація наукових розробок та результатів спільних проєктів розвитку сфер та галузей економіки	Заклади вищої освіти Виробничо-практичні структурні підрозділи університетів Наукові парки Територіальні громади. Громадські організації. Кваліфікаційні центри Соціальні центри Освітні центри Центри професійного розвитку Інформаційні центри Міжнародні партнери

Джерело: узагальнено авторами за результатами Всесвітнього економічного форуму (World Economic Forum), 2022 рік у сфері «Робота та навички»

Аналітики Всесвітнього економічного форуму (World Economic Forum) визначають потребу розвитку освітніх ініціатив через вже наявні та очікувані глобальні загрози, майже 240 млн осіб у світі можуть зіткнутися із проблемами працевлаштування та забезпечення можливостей здійснювати споживчі витрати вже у 2022 році.

Саме тому обумовлені глобальні завдання можуть бути реалізовані через університетську освіту та освітні центри, які мають відповідний потенціал та можливості до організації навчання, проходження практичної підготовки, стажування в умовах виробничих підрозділів університетів, підвищення кваліфікації, проведення наукових досліджень та їхнього практичного впровадження, а також спільної підготовки фахівців із роботодавцями.

Досвід європейських держав засвідчує результативність діяльності освітніх центрів, які створені на базі університетів. Створені при університетах центри надають не лише освітні послуги, а й формують взаємодію з потенційними роботодавцями, які зацікавлені у підготовці та перекваліфікації працівників. Співпраця з потенційними роботодавцями надає можливість

формувати та коригувати освітні програми та програми перекваліфікації з огляду на потреби ринку праці.

Університет прикладних наук Вайнштефан-Тріздорф (Німеччина), який є міжнародним партнером Миколаївського національного аграрного університету, засвідчує результативну практику взаємодії між різними учасниками освітнього процесу. Університет не тільки розвиває міжнародні зв'язки, а й долучає університети-партнери до реалізації спільних програм підготовки [16]. В університеті діють прямі міжнародні угоди співпраці з закладами вищої освіти та програми для учасників освітнього процесу через проєкт Erasmus+.

Орієнтація спільної підготовки та перекваліфікації фахівців для аграрної сфери обумовлена потребами ринку праці, розширенням можливостей використання інформаційних технологій, штучного інтелекту та можливостей здійснення контролю за процесами через GPS-навігацію, використання лазерного приладдя на різних етапах техніко-технологічного процесу у галузі рослинництва, тваринництва, логістики тощо. Практично орієнтоване навчання в університеті дозволяє забезпечити

потребу роботодавців, швидко адаптацію до робочого місця.

Локальне запровадження підходів з практично орієнтованого навчання та поширення досвіду взаємодії між освітнім закладом, бізнесом та наукою, показує потенційні можливості результативного партнерства, баланс інтересів учасників та ефективне працевлаштування. Партнери закладів вищої освіти мотивовані реалізовувати спільні освітньо-наукові та практичні завдання з метою забезпечення дієвого партнерства та якості провадження освітньої діяльності, результативності реалізації наукових розробок та їхнього практичного застосування.

Тенденції розвитку аграрної сфери в Україні доводять потребу у підготовці фахівців з огляду на особливості процесів та специфіку підготовки, яка пов'язана із природними, біологічними, техніко-технологічними, інформаційними та екологічними особливостями. Актуальність реалізації підходів щодо спільної підготовки фахівців обумовлена необхідністю розширення компетентностей, знань та практичних вмінь з огляду на тенденції галузевого розвитку, розширення можливостей аграрної сфери та її впливу на розвиток територій (регіональний або територіальний розвиток). Подібний підхід мотивує до навчання та саморозвитку особистості, що доводить практичний досвід.

Дієвим є практичний досвід Миколаївського національного аграрного університету. Під час реалізації освітніх програм використовується практично орієнтоване навчання. Для забезпечення високого рівня якості освіти методика викладання спрямована не лише на дослідження теоретико-методичних аспектів, а й на готовність фахівця до реалізації знань на практиці. Під час навчання здобувач вищої освіти отримує не лише знання, вміння й компетенції, а й практичний досвід. Найкраще навчається людина, якщо її роль активна, коли може бути проявлена ініціатива у вирішенні поставленого завдання, коли розкриваються особистісні якості людини.

Актуальність формування зазначених навичок пов'язана із тим, що сучасні роботодавці дедалі частіше шукають не просто виконавців, а людей, які готові мислити поза шаблонами. Працівник майбутнього повинен бачити «крізь час» й втілювати у життя ідеї, які до нього ніхто не пропонував. Технологічна грамотність й емоційний інтелект повинні бути доповнені розумінням емоції, намірами й мотивацією людей, вмінням скерувати їх у належне «русло». В основу сучасних навичок увійшла когнітивна гнучкість або гнучкість розуму – уміння обмірковувати декілька речей одночасно. Набуття компетентностей здобувачами відбувається у комплексному поєднанні теоретичного навчання, практичної підготовки в умовах виробництва, спеціалізованих лабораторіях, стажування за кордоном, реалізації права на академічну

мобільність, дуальної форми здобуття освіти. Поєднання можливостей та наявний потенціал забезпечує якість провадження освітньої діяльності та сприяє створенню нових знань, підготовці молодого фахівця, який адаптований до вимог ринку праці.

В університеті створено виробничі підрозділи та спеціалізовані фахові лабораторії, що дозволяє забезпечувати виконання програмних результатів навчання у розрізі усіх освітніх програм підготовки. Коло стейкхолдерів включає сукупність підприємств, установ та організацій, у тому числі міжнародних, що дозволяє використовувати досвід інших держав у освітній, науковий та практично-виробничій сферах діяльності. Розроблені та затверджені освітньо-професійні програми та освітньо-наукові програми підготовки здобувачів вищої освіти передбачають: практичну складову, стажування в умовах виробництва, дуальну форму здобуття освіти, спільні освітньо-наукові та виробничо-практичні заходи, участь у спільних наукових проєктах, участь у спільних грантових проєктах, розробку та впровадження інвестиційних пропозицій, у тому числі на засадах державно-приватного партнерства.

Кращі практики виробничо орієнтованого та практично-орієнтованого навчання здобувачів вищої освіти доведені досвідом співпраці між учасниками освітнього процесу у підготовці адаптованого фахівця для ринку праці, підтверджується відгуками роботодавців щодо готовності випускників виконувати свої посадові обов'язки.

Університетська освіта сучасності адаптується до глобалізаційних процесів, які орієнтовані на підготовку адаптованого до ринку праці фахівця. Досвід взаємодії між учасниками освітнього процесу та можливості практично орієнтованого навчання надають можливість формувати якісну та продуктивну кадрову основу для аграрної сфери у поєднанні освіти, науки і виробництва. Подібний досвід взаємодії та підготовки фахівців може бути поширений на інші сфери діяльності за умови використання наявного досвіду.

Висновки. Глобальні тенденції у розвитку світової економіки характеризують потребу запровадження дієвих механізмів взаємодії та результативного партнерства між усіма учасниками освітнього процесу. Університетська освіта виступає тим базисом, який дозволяє реалізовувати освітні програми з підготовки фахівців та перекваліфікації робітників за запитами потенційних роботодавців. Глобальні тенденції, які визначаються як пріоритетні міжнародними аналітиками, орієнтовані на підготовку фахівців, які можуть швидко адаптуватися до робочого місця та мати відповідні фахові та загальні компетентності для соціалізації у суспільстві.

Через негативні тенденції у світовій економіці міжнародними аналітиками обумовлено потребу у реалізації механізмів взаємодії між роботодавцями та робітниками з урахуванням можливостей освітніх

закладів та центрів, які мають необхідний кадровий, матеріально-технічний та інформаційний потенціал для провадження освітньої діяльності. Нові концепції у працевлаштуванні орієнтовані на забезпечення балансу інтересів та реалізацію комплексних стратегій управління персоналом. Мотивація до навчання та працевлаштування формується за умови спільного інтересу закладу освіти, отримувача освітніх послуг, потенційного роботодавця від бізнесу та суспільства.

Процес перекваліфікації робітників є необхідністю, яка дозволяє забезпечити необхідні продуктивні характеристики з огляду на пріоритети, які орієнтовані на майбутнє та пов'язані із техніко-технологічними змінами, інтернетизацією та цифровізацією, міграційними процесами та розвитком сфери застосування штучного інтелекту. Більшість роботодавців орієнтовані на пошук нових форм взаємодії, у тому числі у напрямку спільної підготовки та перекваліфікації робітників із закладами освіти, освітніми, кваліфікаційними та соціальними центрами.

Основні пріоритети у розвитку освітнього середовища з огляду на визначені завдання Всесвітнім економічним форумом (World Economic Forum) у 2022 році орієнтовані на розширення сфер глобального партнерства, використання кращих практик у сфері перекваліфікації робітників через техніко-технологічні зміни, розвиток сфери штучного інтелекту. Реалізація поставлених завдань у глобальному освітньому середовищі орієнтована на практично орієнтоване навчання та забезпечення можливостей отримання компетентностей, які сприятимуть адаптації та соціалізації особистості до глобальних змін. Орієнтація освітнього середовища у сфері неформальної освіти на загальні компетентності сприятиме адаптації особистості до змін глобального світу. А прискорення тенденцій у розвитку технологій, цифровізації та інтернетизації, а також міграційні процеси – до запровадження змін в освітньому середовищі та використання механізмів підвищення кваліфікації та перекваліфікації, використання сучасних Концепцій у сфері управління персоналом. Стимулювання до розвитку освітнього середовища у глобальному світі є інвестуванням у майбутнє, з орієнтацією на інновації та особистість.

Глобальні пріоритети у розвитку освітнього середовища повинні бути орієнтовані на тенденції розвитку світу, потреби роботодавців, необхідність забезпечення результативного партнерства та

прискорення процесу перекваліфікації кадрів. Актуальність результативної взаємодії між учасниками освітнього процесу пов'язана із необхідністю адаптації особистості до змін, використанням практично орієнтованого навчання для набуття отримувачами освітніх послуг необхідних фахових та загальних компетентностей, мотивації до навчання протягом усього життя. Адаптація освітнього середовища до глобалізаційних змін є поступовим процесом, який забезпечує можливості роботодавцям отримувати потрібні якісні характеристики від робітників, змінювати підходи до управління персоналом, використовувати сучасні концепції управління персоналом, які орієнтовані на мотивацію робітників. Для особистості забезпечується можливість соціалізації, адаптації до глобальних змін у суспільстві та навчання протягом усього життя.

Глобальні пріоритети формування освітнього середовища повинні бути орієнтовані на результативне партнерство та баланс інтересів між учасниками, що визначено у напрямках реалізації Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2023 роки через: забезпечення ефективності управління у системі вищої освіти; забезпечення довіри громадян, держави та бізнесу до освітньої, наукової та інноваційної діяльності закладів вищої освіти; забезпечення якості освітньо-наукової діяльності, конкурентоспроможності вищої освіти, яка є доступною для різних груп населення; інтернаціоналізація вищої освіти; привабливість закладів вищої освіти для навчання та академічної кар'єри.

Потенціал університетської освіти за підтримки на державному рівні, участі бізнесу, використанні кращих міжнародних та європейських практик взаємодії між учасниками, забезпечить широкі можливості у підготовці фахівців, розвитку сфер, галузей економіки, територій на засадах інноваційності, орієнтації на потреби особистості, її мотивації до навчання протягом усього життя. Освітні можливості сучасності сприятимуть мотивації роботодавців до співпраці у підготовці та перепідготовці робітників, адаптації кадрової політики до сучасних глобалізаційних процесів у взаємодії із закладами вищої освіти, що доводить наявний досвід практично орієнтованого навчання здобувачів у Миколаївському національному аграрному університеті та міжнародних партнерів.

Література:

1. Програма Всесвітнього економічного форуму у Давосі, 2022 URL : <https://www.weforum.org/events/world-economic-forum-annual-meeting-2022/sessions/accelerating-the-reskilling-revolution-b16cab4594> (дата звернення 23.05.2022).
2. Давос 2022. URL : <https://www.weforum.org/agenda/2022/05/davos-2022-whos-coming-and-everything-else-you-need-to-know/> (дата звернення 23.05.2022).
3. Власов В. І. Глобалістика : історія, теорія : монографія / наук.ред.акад. НААН України О.Г. Білорус і чл.-кор. НААН України В.А.Вергунов. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2012. 856 с.

4. Концепція інформаційної безпеки України. URL : <https://ips.ligazakon.net/document/NT1607> (дата звернення 17.02.2022).
5. Інститут інформаційних технологій і засобів навчання. URL : <https://iitl.gov.ua/> (дата звернення 20.02.2022).
6. Bulger M., Davison P. The Promises, Challenges, and Futures of Media Literacy. Data and Society Research Institute. URL : <https://digitalcommons.uri.edu/jmle/vol10/iss1/1/> (дата звернення 15.02.2022).
7. Duncan B., Pungente J., Shepherd R. Media Education in Canada. Weaving Connections : Educating for Peace, Social and Environmental Justice; ed. By T. Goldstein, D. Selby. Sumach Press, 323-341.
8. Wilson C., Duncan B. Implementing mandates in media education : The Ontario experience. *Comunicar*, (32), 127-140.
9. European Media Literacy Education Study. URL : <https://eavi.eu/research/european-media-education-study/> (дата звернення 18.02.2022).
10. Критичне мислення в контексті медіаосвіти. URL : <https://medialiteracy.org.ua/krytychne-myslennya-v-konteksti-mediaosvity/> (дата звернення 10.02.2022).
11. Цифровізація як пріоритетна компетенція розвитку вищої освіти. URL : https://dut.edu.ua/ua/news-1-598-9802-cifrovizaciya-yak-prioritetna-kompetenciya-rozvitku-vischoi-osviti_kafedra-pidpriemnictva-torgivli-ta-birzhovoi-diyalnosti (дата звернення 10.02.2022).
12. Особливості процесу соціалізації особистості в умовах інформаційного суспільства. URL : http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3175:osoblivosti-protseu-sotsializatsiji-osobistosti-v-umovakh-informatsijnogo-suspilstva&catid=81&Itemid=415 (дата звернення 18.02.2022).
13. Індивідуальна освітня траєкторія. URL : <https://osvitoria.media/experience/indyvidualna-osvitnya-trayektoriya-shho-tse-ta-navishho/> (дата звернення 15.02.2022).
14. Стратегія інформаційної безпеки. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#Text> (дата звернення 18.02.2022).
15. Стратегія кібербезпеки України: цілі та пріоритети. URL : <https://armyinform.com.ua/2021/08/27/strategiya-kiberbezpeky-ukrayiny-czili-ta-priorytety/> (дата звернення 18.02.2022).
16. Навчальний центр Вайнштефан-Тріздорф URL : <https://www.triesdorf.de/> (дата звернення 20.05.2022).
17. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2023 роки URL : <https://mon.gov.ua/ua/news/opublikovano-strategiyu-rozvitku-vishoyi-osviti-v-ukrayini-na-2022-2032-roki> (дата звернення 25.04.2022).

References:

1. Program of the World Economic Forum in Davos. (2022). Retrieved from : <https://www.weforum.org/events/world-economic-forum-annual-meeting-2022/sessions/accelerating-the-reskilling-revolution-b16cab4594> [in English].
2. Davos 2022. Retrieved from : <https://www.weforum.org/agenda/2022/05/davos-2022-whos-coming-and-everything-else-you-need-to-know/> [in English].
3. Vlasov, V. I. (2012). Globalistics : history, theory: monograph/ nauk.red.akad. NAAN Ukrainy O.H. Bilorus i chl.-kor. NAAN Ukrainy V. A.Verhunov. Vinnytsia : TOV «Nilan-LTD», 856 [in Ukrainian].
4. The concept of information security of Ukraine. Retrieved from : <https://ips.ligazakon.net/document/NT1607> [in Ukrainian].
5. Institute of Information Technologies and Teaching Aids. Retrieved from : <https://iitl.gov.ua/> [in Ukrainian].
6. Bulger, M., Davison, P. The Promises, Challenges, and Futures of Media Literacy. Data and Society Research Institute. Retrieved from : <https://digitalcommons.uri.edu/jmle/vol10/iss1/1/> [in English].
7. Duncan, B., Pungente, J., & Shepherd, R. Media Education in Canada. Weaving Connections: Educating for Peace, Social and Environmental Justice; ed. By T. Goldstein, D. Selby. Sumach Press, 323-341 [in English].
8. Wilson, C., & Duncan, B. Implementing mandates in media education : The Ontario experience. *Comunicar*, (32), 127-140 [in English].
9. European Media Literacy Education Study. Retrieved from : <https://eavi.eu/research/european-media-education-study/> [in English].
10. Critical thinking in the context of media education. Retrieved from : <https://medialiteracy.org.ua/krytychne-myslennya-v-konteksti-mediaosvity/> [in Ukrainian].
11. Digitalization as a priority competence for the development of higher education. Retrieved from : https://dut.edu.ua/ua/news-1-598-9802-cifrovizaciya-yak-prioritetna-kompetenciya-rozvitku-vischoi-osviti_kafedra-pidpriemnictva-torgivli-ta-birzhovoi-diyalnosti [in Ukrainian].
12. Features of the process of socialization of the individual in the information society. Retrieved from : http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=3175:osoblivosti-protseu-sotsializatsiji-osobistosti-v-umovakh-informatsijnogo-suspilstva&catid=81&Itemid=415 [in Ukrainian].
13. Individual educational trajectory. Retrieved from : <https://osvitoria.media/experience/indyvidualna-osvitnya-trayektoriya-shho-tse-ta-navishho/> [in Ukrainian].
14. Information security strategy. Retrieved from : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/685/2021#Text> [in Ukrainian].
15. Cybersecurity strategy of Ukraine : goals and priorities. Retrieved from : <https://armyinform.com.ua/2021/08/27/strategiya-kiberbezpeky-ukrayiny-czili-ta-priorytety/> [in Ukrainian].
16. Navchalnyi tsentr Vainshtefan-Trizdorf Retrieved from : <https://www.triesdorf.de/> [in Ukrainian].
17. Strategy for the development of higher education in Ukraine for 2022-2023. Retrieved from : <https://mon.gov.ua/ua/news/opublikovano-strategiyu-rozvitku-vishoyi-osviti-v-ukrayini-na-2022-2032-roki> [in Ukrainian].

